

Recensie: Medea ★★★★1/2****1/2

Barbican Centre Londen
woensdag 6 maart 2019

foto © Sanne Peper

Recensie:

Medea, de eerste regie van Simon Stone voor Internationaal Theater Amsterdam, uit 2014 kende zijn opening night in the Barbican Centre in Londen. Opvallend, terwijl een Vlaams publiek altijd wat tijd nodig heeft om in een voorstelling te geraken en te reageren, deden de Londenaren dat al van bij de start (soms door te lachen met de boventitels nog voor het humoristische al uitgesproken was in het Nederlands). Stone opent dan ook door Marieke Heebink als Anna, die voor deze rol terecht de Theo d'Or prijs won in 2015, de humoristische kant van haar personage te laten benadrukken. De boog die ze mag maken van de psychiatrische patiënte (in een fel witte klinische omgeving van designer Bob Cousins) die in het begin de schijn nog hoog weet te houden met geforceerde glimlach dat ze een beter mens is geworden en genezen is naar de moordenaar van haar kinderen Gijs (Poema Kitseroo) en Edgar (Faas Jonkers) en Clara (Eva Heijnen), de maã@tresse van haar echtgenoot Lucas (Aus Greidanus Jr.) is dan ook erg straf. Niet dat de kijker niet gewaarschuwd wordt, het geluidsontwerp van Stefan Gregory met lang aangehouden noten, geeft de spanning aan, dat er iets dramatisch dreigt te gebeuren. Dezelfde boog als Marieke mag Fred Goessens als Herbert overigens maken in een scène die aanvankelijk op heel wat gelach onthaald wordt door de Londenaren in het publiek, een verhaal over een vrouw die de penis afsneed van haar man nadat ze duizend keer gevraagd had om de toiletbril omhoog te zetten. Pas nadien geeft Fred mee dat de vrouw al jaren verkracht werd door de man, maar kennelijk de toiletbril het 'm deed. De toeschouwers zijn plots op enkele seconden tijd muisstil. Sterk.

Bij de start van Medea, waarin we tot onze verbazing Bart Slegers en Evgenia Brendes niet aan het werk zien hoewel de site van ITA anders vermeldt, horen we bijvoorbeeld dat de medicatie Anna's driftaanvallen onder controle houdt maar ook ervoor gezorgd heeft 'dat er iets afgestorven is daar onderaan' verwijzend naar haar seksuele appetijt die verminderd zou zijn. Niet veel later betrapt Lucas haar er echter op dat ze nog wel over seks praat dat ze dan weer verklaart dat ze er intellectueel gezien wel nog over kan praten. Dan al moet ze zich in een bochtje wringen terwijl ze gewoon de leugens aan elkaar rijgt. Marie-Louise (Jip Smit) â€“ 'een fucking Amerikaanse naam' aldus Anna - is de sociaal werkster die een oogje in het zeil houdt of de herintegratie in de maatschappij wat lukt bij Anna. Anna is immers geïnterneerd geweest omdat ze Lucas meerdere malen ricine toediende bij het eten als wraak. Ze had immers ontdekt via sexting-berichtjes op de gsm van Lucas dat ie ontrouw was. Om hem bij haar te hebben en niet naar Clara te zien gaan, maakte ze hem dan maar ziek. De kinderen zullen overigens nooit te weten komen wat hun moeder uitgespookt heeft en waarom ze een tijdje niet bij hen was. Onwetendheid draagt ook iets tragisch/dramatisch in zich. Edgar en Gijs lijken dan ook eerder geneigd partij te kiezen voor hun moeder, wat te zien is in een spelletje wijnfles naar elkaar gooien, waar Lucas helemaal niet mee kan lachen (ook al omdat de pillen van Anna in combinatie met wijn geen al te beste combinatie vormen).

Diegene die in de meest netelige positie verzeild geraakt is Lucas. Gehanteerd wordt ie door Anna om nog een keer afscheidsseks met haar te hebben voor ze de scheidingspapieren zal tekenen. De zonen die ontbijt op bed hebben klaargemaakt, registreren de zaak voor hun videodagboek op Youtube waarmee ze Clara jaloers willen maken. Clara's vader Christopher (Leon Voorberg) eist dan weer op tamelijk

intimiderende toon dat Lucas zo spoedig mogelijk het goed moet maken met zijn dochter en haar snel een kind moet schenken. Ogenschijnlijk voor hem is niet veel later alles opgelost en staat ie niet langer onder druk van de twee kampen. Maar Anna zal alle aandacht blijven opeisen en steeds driester te werk gaan, eerst door zichzelf tot bloedens toe in haar linkerhand te snijden. Opzettelijke zelfverwonding is overigens uitvoerig beschreven in de psychiatrische literatuur. Ook deze heftige scène waarin de leugen helemaal regeert 'Ik heb geen hechting nodig. Ik ben dokter. Ik ben ok.' waarbij ze jammert om uitgebloeide bloemen, als de knetterende ruzie met Lucas (Aus Greidanus Jr.) zet Marieke Heebink als Anna waanzinnig intens neer en de manier waarop ze de psychiatrische patiënt neerzet, waarbij ze een breed palet aan emoties mag aanboren, wekt ontzag. Â

Door over te werken en de stroom aan telefoontjes van zijn ex af te blokken, ziet Lucas niet het drama aankomen, het eindspel dat Anna ingezet heeft. Hij is er doof en blind voor. Meesterlijk legt ze dan ook de verantwoordelijkheid in zijn schoenen. Hij had dit kunnen voorkomen, stelt ze. Gaandeweg sleurt Anna haar omgeving dus mee in de afgrond, wat Bob Cousins toont in deze Medea door zwarte as uit de hemel te laten strooien op de klinische witte vloer dat het ganse gezin besmeurt. De as van het huis dat in vlammen opgaat, de as, het zwarte van het kwade ook. Of " en dat vinden we qua timing alvast een ongeziene meerwaarde bij deze press night " het onderstrepen op aswoensdag dat een mens van stof is, en tot stof zal wederkeren.

Simon Stone mengt in Medea Euripides met de Deborah Green case uit 1995 dat een voorbeeld is van het Medea-complex (de dwang van de moeder om haar kinderen te doden om wraak te nemen op de vader). Het levert een actuele, pure en intense psychologische voorstelling op die door zijn rechttoe rechtaan no nonsense stijl indruk maakt.

Conclusie: Â met Medea ****1/2, Husbands and Wives ****1/2 én Ibsen Huis ***** heeft Stone voor ITA waanzinnig straf werk afgeleverd dat smaakt naar meer.

< Bert Hertogs >

Deze recensie werd mede mogelijk dankzij Eurostar.

Wist je dat? ... je met Eurostar van Brussel naar Londen reist op amper 2 uur
... dat al kan vanaf 39 euro voor een enkele reis, als je een retourtje boekt.
... er tot 10 treinen per dag rijden tussen Brussel en Londen (in beide richtingen).
... Eurostar sinds 1994 al meer dan 180 miljoen reizigers vervoerd heeft.
... boeken kan vanaf 6 maanden voor einddatum van je reis.
... je met je Eurostarticket 2 museumtickets voor de prijs van 1 kan ontvangen in enkele musea tot 5 dagen na je vertrekdatum.
... de negen grootste musea in Londen (Tate Modern, Tate Britain, The National Gallery, National Portrait Gallery, The British Museum, Victoria and Albert Museum, The British Library, Science Museum en Royal Academy of Arts) daaraan meedoen.
Meer weten over Eurostar en het voordeelprogramma 2 for 1? Bezoek de site op eurostar.be